

Politie­man in oorlogstijd

Elly Dragt

*Politie­man in
oorlogstijd*

Inspecteur Chris Dragt en
zijn vrouw Dicky van Wijhe

Eerste en tweede (e-book) druk, 2014; derde (herziene) druk, 2015

Copyright © 2014 Elly Dragt

Omslagillustratie: Privéarchief auteur

Boekomslag: www.studioivo.nl

Opmaak binnenwerk: Perfect Service, Schoonhoven

Foto auteur: Ad Gestel

www.bravenewbooks.nl/ellydragt

ISBN: 9789402118360

voor mijn kleinzoon

INHOUD

VOORAF 9

I VOORMOBILISATIE 13

II OORLOG IN BAARN 27

III ONDER DRUK GEZET EN IN HET NAUW GEDREVEN 39

IV OPGEPAKT 51

V ONDERGEDOKEN 61

VI BEVRIJDING EN ZUIVERING 71

TOT SLOT 87

GERAADPLEEGDE LITERATUUR EN ARCHIEVEN 93

VOORAF

Lieve kleinzoon,

Op school heb je geleerd over de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog. Verhalen uit die tijd over je overgrootvader, mijn vader Chris Dragt en zijn vrouw, ken je echter niet. Zelf wist ik er ook maar weinig van. Mijn vader was politieman, en een tijdje dacht ik dat hij misschien wel fout was geweest. Ik had ooit gelezen dat veel politiemensen in oorlogstijd meewerkten met de Duitsers die Nederland hadden bezet. Mijn moeder vertelde nooit over die periode en mijn vader deed dat zelden. En wanneer hij erover sprak waren het meestal spannende verhalen, waar hij zelf buiten leek te staan. Of die avonturen echt waren gebeurd wisten wij kinderen niet zeker. Hij vond dat een verhaal vooral interessant moest zijn en dat de waarheid daaraan ondergeschikt was. Hij vertelde de verhalen op zo'n manier dat je vragen aan jezelf ging stellen. Bijvoorbeeld: hoe zou ik in zo'n situatie reageren? Zou ik sterk zijn, of zou ik meelopen? Ik verdenk hem ervan dat hij dat opzettelijk deed, dat hij zijn dochters en zoon iets wilde meegeven. Hij wilde ons karakter vormen.

Gelukkig kwam ik na zijn dood in het bezit van een fotoalbum waarin hij aantekeningen had gemaakt. Ook zat er een dagboek bij over het begin van de Tweede Wereldoorlog. Ik las het en liet het vervolgens jarenlang liggen. Maar af en toe dacht ik: dat zou ik allemaal toch eens een keertje moeten uitzoeken. Ik bracht bezoeken aan Kamp Vught en Kamp Westerbork, zelfs ging ik naar concentratiekamp Sachsenhausen bij Berlijn. Ik werd steeds

nieuwsgieriger naar wat er in de jaren '40-'45 met mijn vader was gebeurd. Daarin was ik trouwens niet de enige, mijn jongere zusje Marijke, tante Pijk voor jou, hield zich ook intensief bezig met het onderwerp. Zij spoorde krantenartikelen op waarin werd geschreven over Chris Dragt en ze vond zelfs een krantenfoto waarop hij was te zien. Ze stuurde brieven aan familieleden en aan vroegere vrienden van mijn vader en moeder, interviewde de zuster van Chris en maakte verslagen die ik mocht inzien. Met foto's die zij boven water haalde, resulteerde dit in een prachtig overzichtsboek. Dit bevindt zich in het familiearchief.

Toen ik een aantal jaren geleden de beschikking kreeg over internet en zo vrij gemakkelijk informatie kon vinden, kwam mijn onderzoek serieus op gang. Op de website van Nationaal Monument Kamp Amersfoort trof ik een aantal keren de naam van mijn vader en ik kwam erachter dat hij het jaar na de oorlog nog steeds betrokken was bij de nasleep ervan. Ik besloot verder te zoeken en in allerlei archieven te duiken.

Een jaar of vier geleden ontdekte ik dat het archief van de gemeentepolitie van Baarn, waar Chris Dragt, jouw overgrootvader dus, destijds werkte en woonde met zijn gezin, zich bevond in Amersfoort, in het Eemlandarchief. Daarin moesten ook archiefstukken uit WO-II zitten. Ik ging daar een kijkje nemen. En vond heel veel informatie over mijn vader en andere politiemensen. Niet alle stukken zijn openbaar, daarom heb ik officieel toestemming gevraagd, en gelukkig gekregen, deze dossiers in te zien. Hetzelfde gebeurde bij Het Utrechts Archief waar de dossiers over de naoorlogse opsporingsdiensten liggen.

Op basis van wat ik vond in de archieven en aan de hand van zijn eigen aantekeningen, kon ik me een steeds beter beeld vormen van Chris Dragt als politiemans in oorlogstijd. En ik besloot het op te schrijven. Omdat het een bijzondere geschiedenis is die toch niet verloren mag gaan.

Ad, jouw vriend, mijn man, heeft me enorm geholpen. Hij bracht